

STY:n lausunto kansallisesta yhdenmetystä energia- ja ilmastosuunnitelmasta (NECP) liittyen EU:n hallintomalliasetukseen

Lausunto annettiin lausuntopalvelu.fi:ssä

KOMMENTIT LIITTYEN SUUNNITELMAN LUVUISSA 2-4 ESITETTYIHIN ENERGIAUNIONIN VIITEEN DIMENSION:

1. Hiilestä irtautuminen (decarbonisation)

Eryteisesti teollisuuden ja liikenteen, mutta tutkijoiden (mm. smart energy transition -hanke) mukaan myös lämmityksen, muuttaminen hiilidioksidineutraaliksi tulee tapahtumaan tämän hetkisen tiedon mukaan pääasiassa sähköistämällä. Sähkönkulutus tulee lisääntymään merkittävästi, jolloin sähköjärjestelmään tulee lisää tilaa uusiutuvan sähköntuotannon investoinneille. Suomessa suurin uusiutuvan sähköntuotannon lisäyspotentiaali on tuulivoimassa, joka on myös lausunnoilla olevan suunnitelman mukaan edullisin sähköntuotantomuoto Suomessa 2020-2030. Tuulivoiman roolia tulisikin korostaa Suomen yhdenmetyssä energia- ja ilmastosuunnitelmassa.

Tuulivoiman vuosituotantoja on nostettu nyt lausunnoilla olevassa suunnitelmassa komissiolle vuoden 2018 lopussa lähetettyyn luonnokseen verrattuna. Vaikka suunta on oikea, se ei ole riittävä. Tuulivoiman vuosituotantoja tulisi nostaa vielä lisää erityisesti vuodesta 2025 alkaen. Markkinaehtoinen maatuulivoimarakentaminen on käynnistynyt vuonna 2018 ja rakentamistahdin ennustetaan kiihtyvän tulevina vuosina. Tuulivoiman vuosituotannon tulisi olla vähintään 30 TWh vuonna 2030.

Suomen yhdenmetyssä energia- ja ilmastosuunnitelmassa ei ole eritelty vuosituotantoja maa- ja merituulivoimalle. Myös merituulivoima tulisi huomioida suunnitelmassa. Useiden eri arvioiden (Esim. McKinsey Sitralle, 2018) mukaan merituulivoimalla tulee olemaan merkittävä rooli Suomen sähköntuotannossa 2030 mennessä.

2. Energiatohokkuus (energy efficiency)

Suunnitelman energiatohokkuus-osiossa (s. 38) on tuotu esille, että teollisuus pyrkii vähentämään hiilidioksidipäästöjään sähköistämällä tuotantonsa. Tämä tullee vaikuttamaan myös Suomen energiankulutukseen, sillä esimerkiksi SSAB:n vetypelkistysprosessin on arvioitu vähentävän tehtaan kokonaisenergiankulutusta samalla, kun sähkönkulutuksen osuus kokonaisenergiankulutuksesta kasvaa. Samaten liikenteen sähköistäminen vähentää liikenteen kokonaisenergiankulutusta sähkömoottorin ollessa polttomoottoria tehokkaampi.

MUUT KOMMENTIT

1. Kommentit liittyen mihin tahansa muuhun suunnitelman sisältöön:

2. NECP:ssä tuodaan esille uusiutuvan energian teknologianeutraalit tuotantotuen kilpailutukset, joita järjestetään sivun 8 mukaan 2018-2020. Sivulla 68 käy selväksi, että kilpailutuskierrroksia järjestettiin vain yksi, eikä uusia tuotantotuen kilpailutuksia ole suunnitteilla. Tämän voisi tuoda esille jo sivulla 8, ettei vain luonnoksen alun lukemalla jää sellaista kuvaa, että Suomessa olisi näkymä tulevista kilpailutuksista.

Suomen kansallista energia- ja ilmastostrategiaa ei ole ehditty päivittää ennen kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman (NECP) jättämistä EU:lle. Tämä on valitettavaa, sillä NECP nojaa pitkälti vuonna 2016 päivitettyyn kansalliseen energia- ja ilmastostrategiaan, jonka ilmastonmuutoksen torjuntaa varten asetetut tavoitteet eivät ole yhtä kunnianhimoiset kuin kevään 2019 hallitusohjelman tavoitteet. Lausunnoille lähetettyyn versioon NECP:stä on kuitenkin lisätty kunnianhimoa vuoden 2018 lopussa komissiolle lähetettyyn luonnosversioon verrattuna. Suomen Tuulivoimayhdistys pitää myös hyvänä sitä, että päivitetty versio NECP:stä aiotaan antaa vuonna 2023, jolloin toukokuun hallitusohjelma sekä tällä hallituskaudella tehtävät energia- ja ilmastostrategian ja Kaisun päivitykset voidaan huomioida.